

شاکله (معنا و فرایند)

(توضیحات کامل)

www.QuranAhlebayt.ir

شاکله (معنا و فرایند)

این کتاب با بهره‌گیری از آیات و روایات به معنانشناسی مفهوم شاکله پرداخته، وابستگی محدوده اعمال و افعال به شاکله -و در نتیجه هدایت- را ضرورتی اساسی برای تحقیق درباره این موضوع در حوزه شناخت انسان معرفی می‌کند. در ابتدا با تحلیل منشأ محدودیت‌های عمل از دو زاویه ظرفیت‌های بروز عمل و اوامر تعیین‌کننده عمل، شاکله را از دو منظر شاکله خلقی و شاکله عبودیتی تبیین می‌کند. سپس با معرفی فرایند شکل‌گیری و نیز عملکرد شاکله سعی دارد به ایضاح لوازم و رخدادهای ناشی از شاکله پردازد.

مقدمه

خداوند در قرآن از موضوع مهمی پرده‌برداری می‌کند؛ اینکه هر انسانی بر اساس شاکله خود عمل می‌کند. همچنین بیان می‌دارد این موضوع به طور مستقیم در هدایت یا ضلالت انسان مؤثر است. به این معنا که برخورداری از برخی شاکله‌ها هدایت‌آور است و برخی دیگر ایجاد گمراهی می‌کنند.

تأمل نسبت به این دو نکته ما را به پژوهش بیشتر درباره شاکله سوق می‌دهد. چیستی و ماهیت شاکله اولین پرسشی است که ذهن را به خود مشغول می‌کند تا معلوم شود در ساحت انسان که با قوای ادراکی، عاطفی و عملی شناخته می‌شود شاکله چیست که هر انسانی بر اساس آن عمل می‌کند به گونه‌ای که اگر کسی عملی را انجام ندهد یعنی شاکله او چنین اقتضا و اجازه‌ای را نداده است. در این صورت و با وجود چنین کارکردی از شاکله، انتخاب و تغییر و دخل و تصرف انسان در اعمال خود چه جایگاهی خواهد داشت. یعنی آیا انسان‌ها

شاکله (معنا و فرایند)

(توضیحات کامل)

www.QuranAhlebayt.ir

می‌توانند عدم اصلاح خود برای هدایت را با اتکا به وجود شاکله توجیه کنند و آن را در واقع سببی برای ضلالت خود بیان کنند تا از بار مسئولیت در قبال اعمال و افعال خود خلاصی یابند.

بدین ترتیب اهمیت علم نسبت به شاکله به اندازه اهمیت اصلاح نفس و نیز دستیابی به کمال است.

برای این شناخت علاوه بر معناشناسی شاکله، لازم است به فرایند شکل‌گیری آن نیز توجه شود. برای این منظور شناخت مؤلفه‌های شاکله و چگونگی تقدم و تأخر آنها امری ضروری است.

آنچه لازم است قبل از مطالعه تفصیلی کتاب شاکله به آن توجه شود به شرح زیر است:

شاکله محدوده‌ای برای صفات مخلوق و خاصه انسان است که می‌توان آن را برای مجموعه صفات یک انسان نیز در نظر گرفت. بدین ترتیب در مطالعه شاکله گاهی به شاکله یک صفت اشاره می‌شود و گاهی به شاکله یک انسان و گاهی شاکله یک جمع یا جامعه. آنچه در کتاب حاضر از آن یاد شده است بر پایه شاکله صفات است و شاکله مربوط به انسان یا جمع و جامعه در کتاب «شاکله نفس» مورد توجه قرار می‌گیرد.

مطالب مربوط به شاکله با رویکردهای مختلفی قابل پیگیری است. از بین رویکردهای متنوع در این کتاب به رویکرد شاکله از منظر سوره مبارکه اسراء پرداخته شده است. این به معنای نفی سایر رویکردها در مطالعه این موضوع نیست ولی در عین حال رویکردی که این سوره برای ما می‌گشاید رویکردی منحصر به فرد است. زیرا هم قواعد و اصول مربوط به شاکله را

شاکله (معنا و فرایند)

(توضیحات کامل)

www.QuranAhlebayt.ir

بیان می‌کند و هم راهکارهای اصلاحی و ارتقائی شاکله را بیان می‌نماید. بدین ترتیب مباحث را در ابعاد مختلف بنیادی و راهبردی مطرح می‌سازد.

تحلیل درست از شاکله می‌تواند به سؤالات بی‌شماری در رابطه با چرایی و چگونگی بروز اعمال در رخدادهای زندگی پاسخ دهد و از رهگذر آن سبب توفیقاتی در زمینه یافتن راهکارهای اصلاحی رفتارهای آدمی شود. به همین دلیل کمترین شناخت در این زمینه می‌تواند منافع بسیاری در حوزه‌های مختلفی چون انسان‌شناسی، حوزه‌های تربیتی و روانشناسی و حتی روانشناسی اجتماعی برای شناسایی و درمان اختلال‌های رفتاری و یا اختلال‌های مبتنی بر رفتار عاید ما نماید.

در این کتاب مطالب مربوط به شاکله با استمداد از آیات قرآن به صورت گزاره‌هایی حقیقی و به اختصار بیان شده و از تطویل مباحث خودداری شده است. زیرا برخی از مباحث در کتاب «صفت» و برخی در کتاب «توجه نفس» و برخی در کتاب «شاکله نفس» آمده است. بر این اساس لازم است مخاطب محترم در مطالعه مطالب کتاب با دقت بیشتری برخورد نماید و در انطباق آن با مصادیق بیرونی جدیت بیشتری مبذول دارد. طبیعی است کاربردی کردن مباحث، منوط به انتقال مطالب به صحنه‌های زندگی است. اطلاع از مراحل و شیوه پژوهش کتاب می‌تواند محققین را در کشف مصادیق حقایق طرح شده و وسعت دادن به مطالب یاد شده مساعدت نماید.

مراحل و شیوه پژوهش کتاب به شرح زیر است:

شاکله (معنا و فرایند)

(توضیحات کامل)

www.QuranAhlebayt.ir

مرحله اول: کتاب با مبنا قرار دادن سوره مبارکه اِسرائ و آیه ۸۴ از این سوره، ابتدا استناد بحث از موضوعی به نام شاکله را بر این مبنا قرار می‌دهد و سپس با استفاده از این آیه و سوره به شبکه واژگانی مربوط به موضوع شاکله دست پیدا می‌کند.

مرحله دوم: با استفاده از شبکه معنایی به دست آمده مؤلفه‌های شاکله به دست می‌آید و تحقیق در مؤلفه‌ها به سوره‌های دیگر قرآن ارجاع داده می‌شود. به عنوان نمونه در رابطه با عبودیت که یکی از مؤلفه‌های شاکله است به سوره مبارکه کافرون و زمر ارجاع و در رابطه با سبیل که یکی دیگر از مؤلفه‌های شاکله است از سوره اِسرائ و نیز سوره مبارکه فرقان استفاده می‌شود.

مرحله سوم: بر اساس آیات به دست آمده گزاره‌های حقیقی استخراج می‌گردد و طبق فرایندی که از شکل‌گیری شاکله در این آیات بیان می‌شود مطالب تدوین می‌گردد.

در پایان لازم است متذکر شد برای مطالعه این کتاب، احاطه‌ای نسبی بر مباحث هستی‌شناسی درباره خلق و تقدیر نیز لازم است که در کتب مربوط به آن (تدبر در هستی) مفصل بحث شده است.

به صورت خلاصه کتاب سعی می‌کند با معرفی شاکله به عنوان رویه‌ای ثابت و یا تقریباً ثابت که افراد در انجام اعمال دارند، مسائل مهمی را درباره چرایی وجود شاکله و ورود محدودیت در اعمال، چرایی تنوع شاکله و بروز انواع اعمال از انسان‌ها و نیز راه‌های برون‌رفت از شاکله‌ای که انسان را به ضلالت می‌کشاند تبیین کند.

امید است با پیگیری مباحث توسط مخاطبین تأثیرات قابل توجهی در درمان اختلالات و نیز اصلاح نفس و سیر به کمال به صورت وسیع و گسترده فراهم شود.

شاکله (معنا و فرایند)

(توضیحات کامل)

www.QuranAhlebait.ir

عناوین فصل‌های این کتاب عبارتند از:

فاتحه : معناشناسی شاکله

فصل اول : انواع شاکله

فصل دوم : شاکله عبودیتی

فصل سوم : شاکله خلقی

فصل چهارم : فرایندشناسی شاکله

خاتمه : سبیل خدا، شاکله رسول